

rius per l'aire

Aqüeductes de la Comunitat Valenciana

GENERALITAT
VALENCIANA | TOTS
A UNA
veu

emetrío
ORibes

VNIVERSITAT
ID VALÈNCIA

AJUNTAMENT
DE CREVILLENT
Regidoria de Cultura

CASA DE CULTURA DE CREVILLENT
RUE COMISSIÓ 11

rius per l'aire

Aqüeductes de la Comunitat Valenciana

L'enginyeria hidràulica és una de les activitats que major incidència té en la vida de l'ésser humà i ha generat un patrimoni d'interès arquitectònic, tecnològic, cultural i fins i tot vital en la seua capacitat evocadora i de transgressió del quotidià.

Una conducció d'aigua pot constar de diferents elements. Aquest projecte se centra en el més visible, els elements sustentadors que en una depressió del terreny permeten mantindre la conducció de l'aigua amb la inclinació desitjada. Per una de les seues formes més habituals van ser anomenats amb freqüència ponts o arcs (*arcuationes* en llatí). El nom d'aqüeductes es va estendre a partir del segle XVIII, passant a confondre'' el tot (la conducció d'aigua) amb una de les seues parts.

Rius per l'aire. Aqüeductes de la Comunitat Valenciana s'apropa a les més significatives conduccions suspeses de la xarxa hidràulica valenciana des de l'Antiguitat fins a mitjans del segle XIX —moment en que es generalitza l'abastiment contemporani d'aigua a les poblacions— amb abundant material gràfic: fotografia antiga i moderna, mapes i plànols, gravats i altres materials audiovisuals, així com la seua plasmació artística en molt diversos elements. Tot, amb l'objectiu de realçar el patrimoni de la cultura de l'aigua, senyal d'identitat del territori valencià.

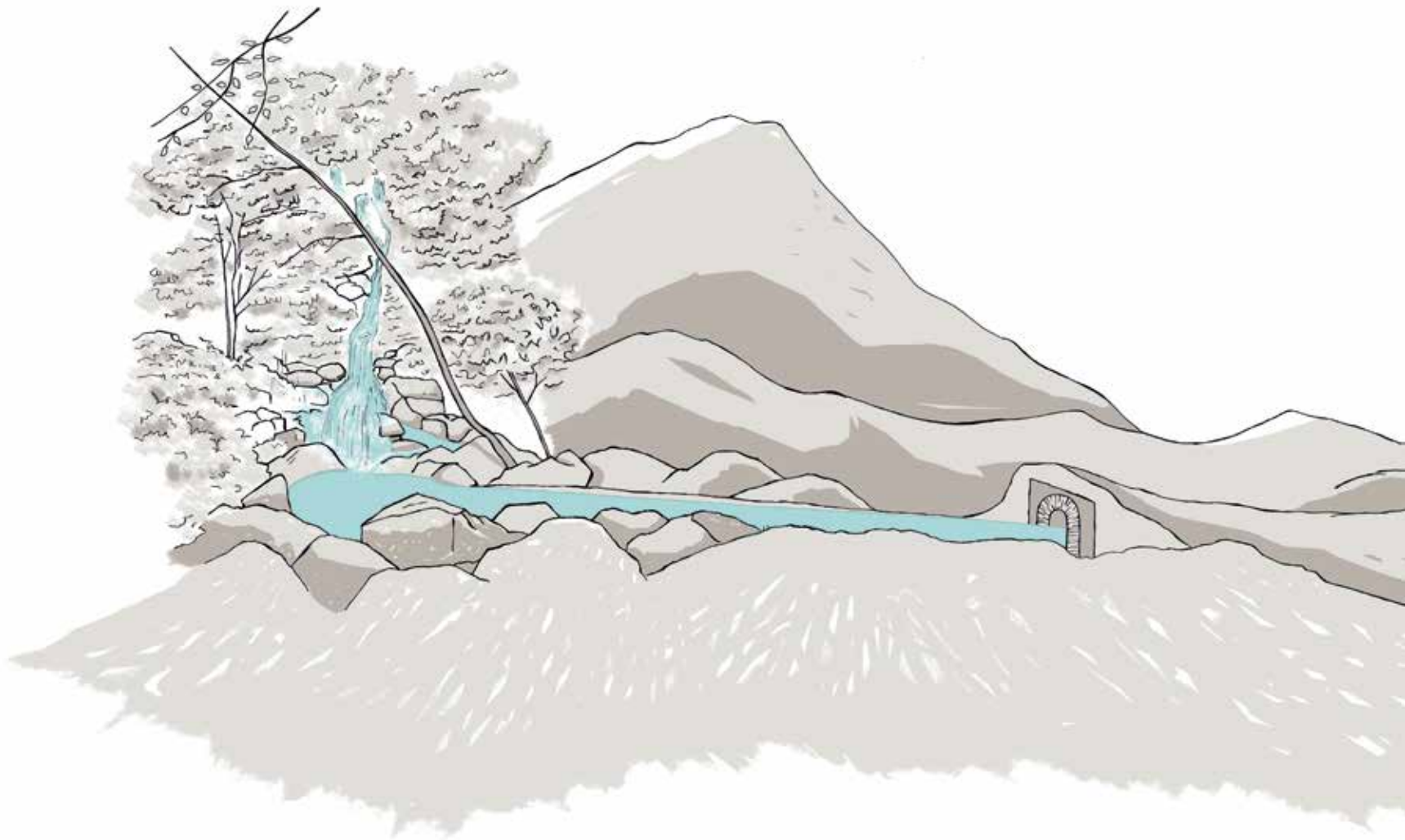
ríos por el aire

Acueductos de la Comunitat Valenciana

La ingeniería hidráulica es una de las actividades que mayor incidencia tiene en la vida del ser humano y ha generado un patrimonio de interés arquitectónico, tecnológico, cultural y hasta vital en su capacidad evocadora y de transgresión de lo cotidiano.

Una conducción de agua puede constar de diferentes elementos. Este proyecto se centra en el más visible, los elementos sustentantes que en una depresión del terreno permiten mantener la conducción del agua con la inclinación deseada. Por una de sus formas más habituales fueron llamados con frecuencia puentes o arcos (*arcuationes* en latín). El nombre de acueductos se extendió a partir del siglo XVIII, pasando a confundirse el todo (la conducción de agua) con una de sus partes.

Rius per l'aire. Aqüeductes de la Comunitat Valenciana se acerca a las más significativas conducciones suspendidas de la red hidráulica valenciana desde la Antigüedad hasta mediados del siglo XIX —momento en el que se generaliza el abastecimiento contemporáneo de agua a las poblaciones—, con abundante material gráfico: fotografía antigua y moderna, mapas y planos, grabados y demás material audiovisual, así como su plasmación artística en muy variados elementos. Todo ello con el objetivo de realzar el patrimonio de la cultura del agua, seña de identidad del territorio valenciano.

Caput Aquae. La captació de l'aigua, solia realitzar-se de brolladors i fonts, o de rius. Mitjançant un assut es desviava part del cabal cap a un canal.

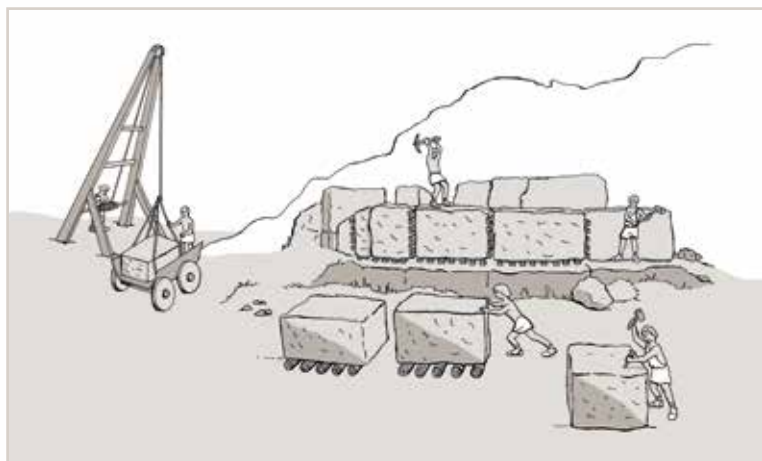
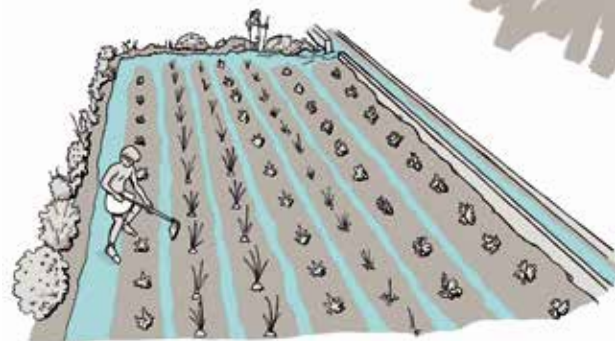
Caput Aquae. La captación del agua, solía realizarse de manantiales y fuentes, o de ríos. Mediante un azud se desviaba parte del caudal hacia un canal.

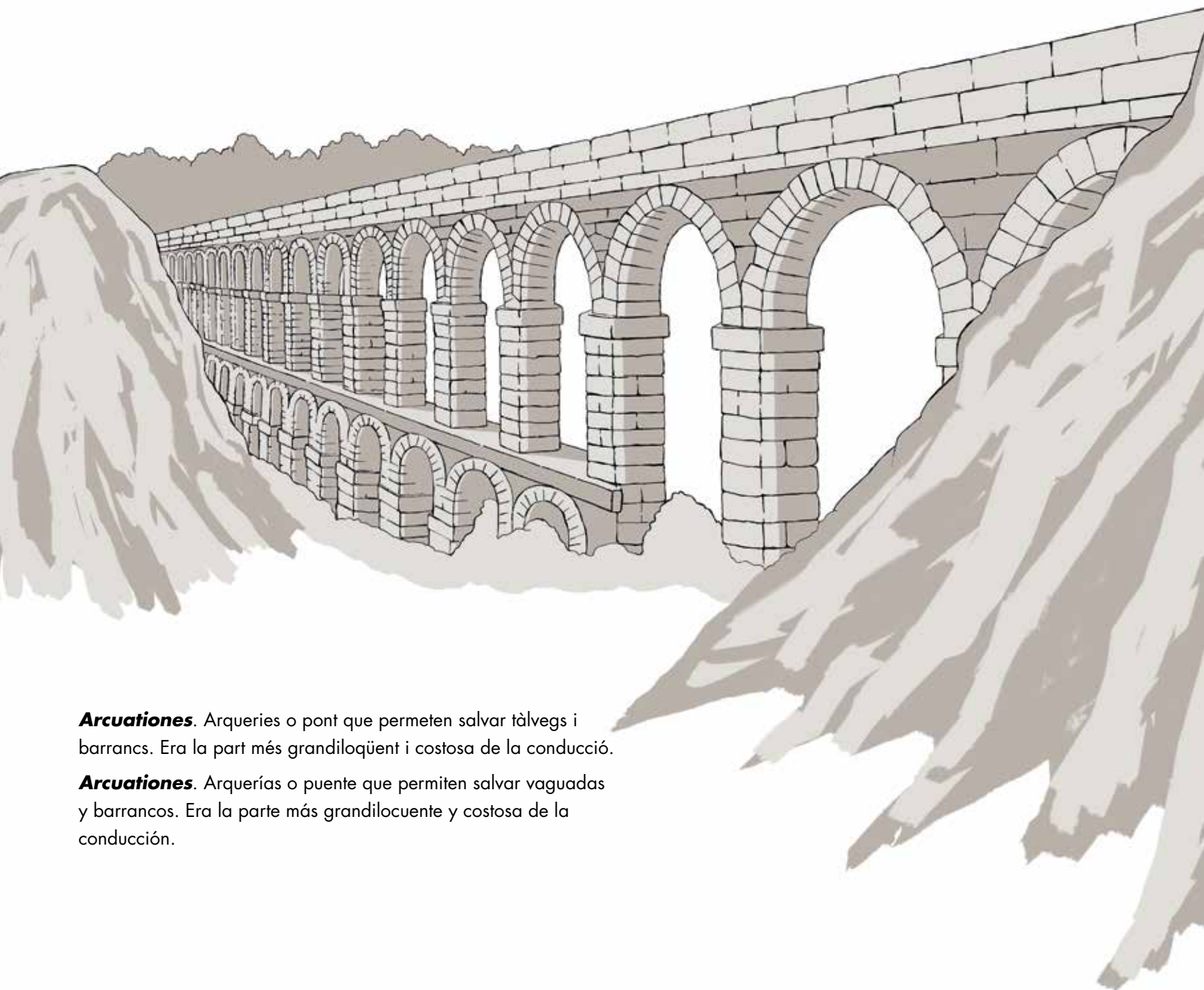
Specus. Canal o conducció recoberta amb argamassa. De vegades anava a cel obert, principalment si no era per a consum de boca. En aquest últim cas solia anar sota terra a poca profunditat i adaptant-se al terreny.

Specus. Canal o conducción recubierta con argamasa. En ocasiones iba a cielo abierto, principalmente si no era para consumo de boca. En este último caso solía ir bajo tierra a poca profundidad y adaptándose al terreno.

Quan la conducció s'excavava en la roca o discorria pel subsòl, es disposaven pous d'inspecció per a facilitar el manteniment del caixer. Principalment era necessari per als desarenadors, xicotets tancs amb els quals es retenia l'aigua i en ells les impureses que arrossegava.

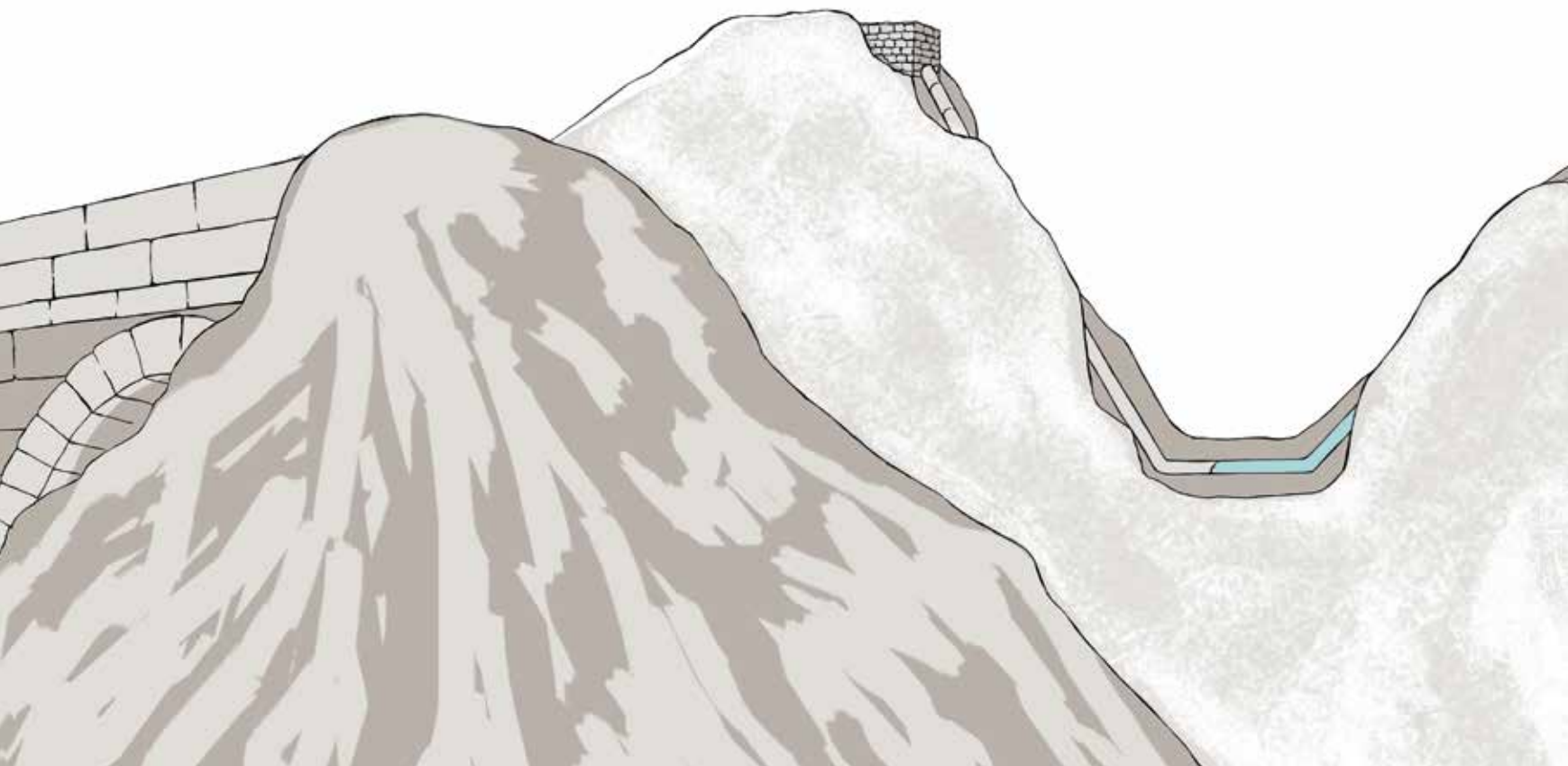
Cuando la conducción se excavaba en la roca o discurría por el subsuelo, se disponían pozos de inspección para facilitar el mantenimiento del cajero. Principalmente era necesario para los desarenadores, pequeños tanques con los que se retenía el agua y en ellos las impurezas que arrastraba.

Arcuaciones. Arquerías o pont que permeten salvar tàlvegs i barrancs. Era la part més grandiloqüent i costosa de la conducció.

Arcuaciones. Arquerías o puente que permiten salvar vaguadas y barrancos. Era la parte más grandilocuente y costosa de la conducción.

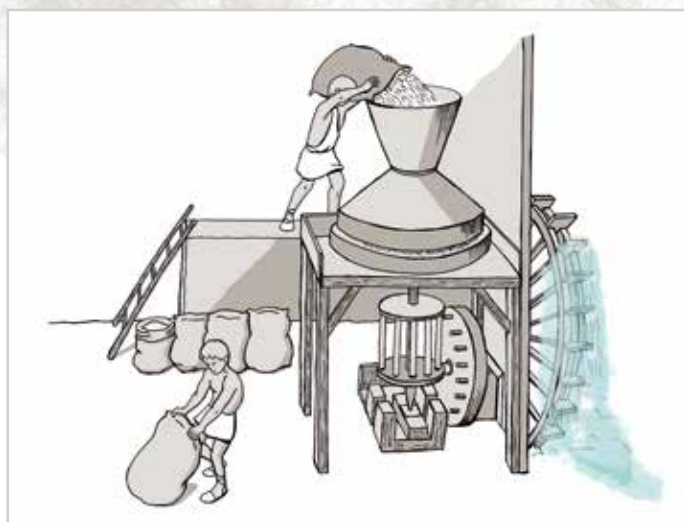
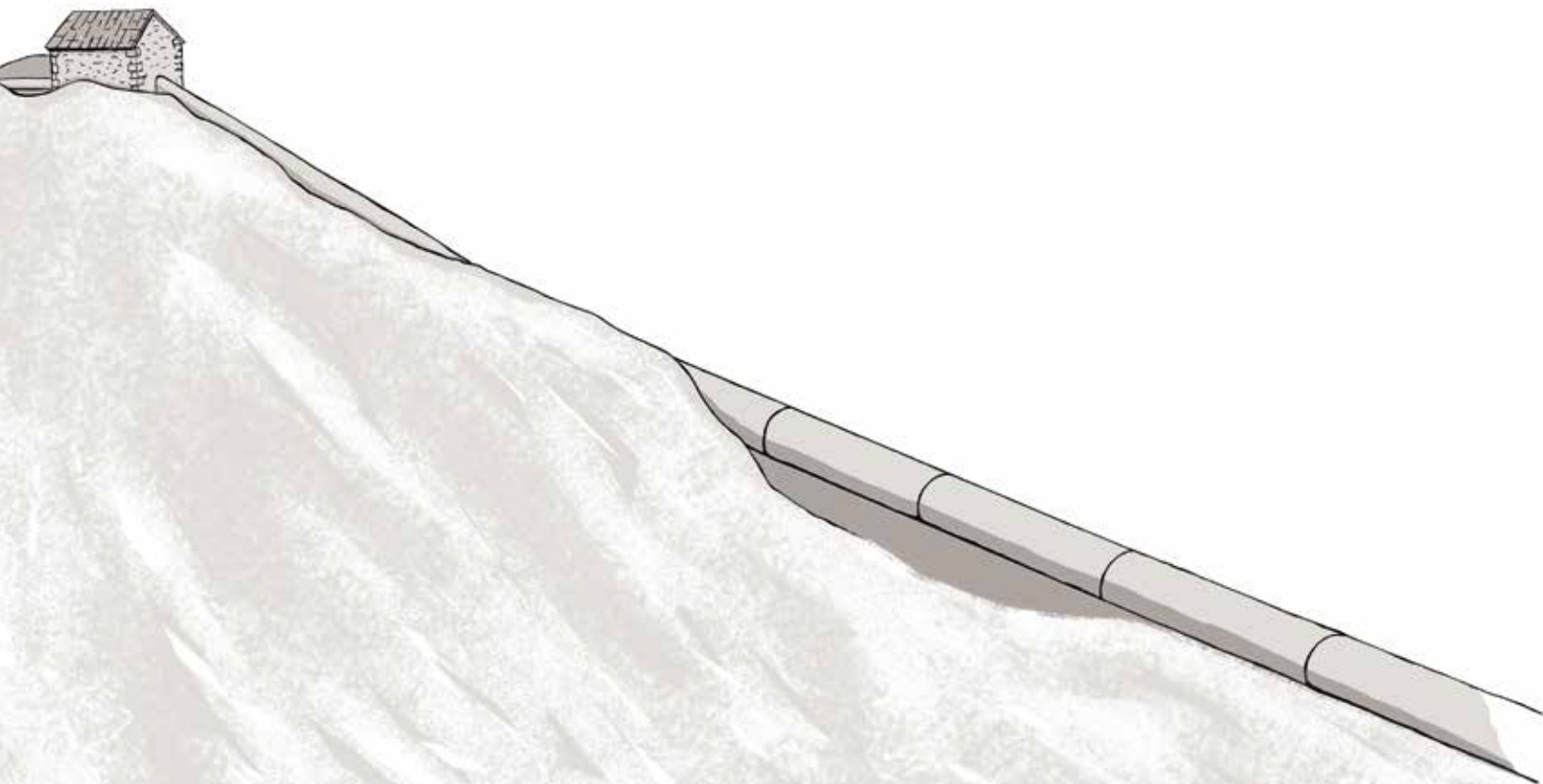

Sipho inversus. Es tractava d'una opció més econòmica i fins i tot a vegades més eficaç per a salvar un barranc. El seu funcionament es basa en les diferències de pressió entre el tanc o punt emissor de l'aigua i el receptor, situat sempre a menor altura.

La construcció d'un aqüeducte suposava la presència de nombrosos i variats oficis. Enginyers que traçaven el seu recorregut, treballadors que excavaven la terra per a realitzar el caixer, picapedrers que extreien la pedra, la tallaven i l'assentaven, productors de rajola i calç, obrers que disposaven aquests últims, professionals que realitzaven les canonades de plom o de fang... El manteniment congregava de manera ocasional a aquests mateixos oficis, així com als encarregats de la neteja de les impureses.

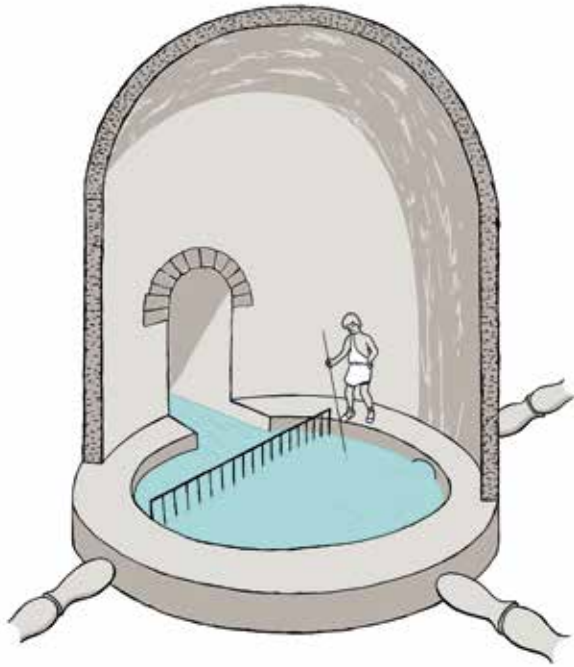
Sipho inversus. Se trataba de una opción más económica e incluso en ocasiones más eficaz para salvar un barranco. Su funcionamiento se basa en las diferencias de presión entre el tanque o punto emisor del agua y el receptor, situado siempre a menor altura.

La construcción de un acueducto suponía la presencia de numerosos y variados oficios. Ingenieros que trazaban su recorrido, trabajadores que excavaban la tierra para realizar el cajero, canteros que extraían la piedra, la tallaban y la asentaban, productores de ladrillo y cal, albañiles que disponían estos últimos, profesionales que realizaban las tuberías de plomo o de barro. El mantenimiento congregaba de manera ocasional a estos mismos oficios, así como a los encargados de la limpieza de las impurezas.

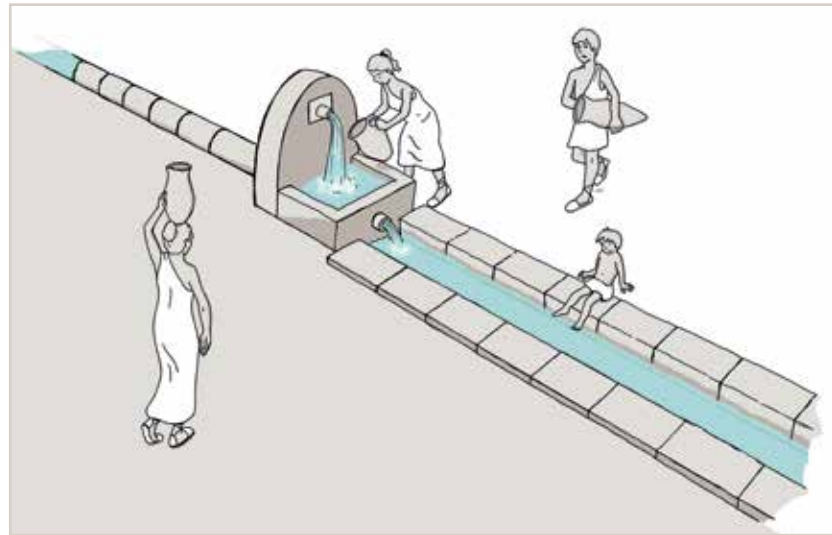
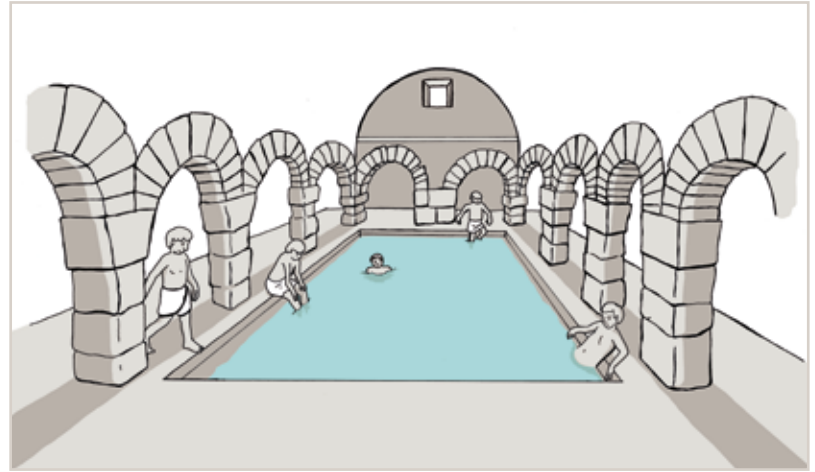
Castellum Aquae. Tanc o got de decantació i sedimentació. Aquestes construccions facilitaven la labor de neteja de l'aigua i regulaven el seu cabal. El líquid element arribava per aquesta construcció a un estany, on l'aigua detenia la seua velocitat i les impureses es depositaven en el fons.

Castellum Aquae. Tanque o vaso de decantación y sedimentación. Estas construcciones facilitaban la labor de limpieza del agua y regulaban su caudal. El líquido elemento llegaba en esta construcción a un estanque, con lo que el agua detenía su velocidad y las impurezas se depositaban en el fondo.

Castellum divisorium. Construcció que regulava la distribució per conduccions (*fistulae*) mitjançant canonades de plom o de ceràmica fins a aljubs, fonts, banys...

Castellum divisorium. Construcció que regulava la distribució per conduccions (*fistulae*) mediante tuberías de plomo o de cerámica hasta aljibes, fuentes, baños...

En la present itinerància, l'exposició es trasllada a les sales del Museu de Belles Arts i de la Casa de Cultura de Xàtiva, una localitat que compta amb un ric patrimoni hidràulic, el qual adquireix representació en les Arcadetes d'Alboi o en la séquia de la Torre d'en Lloris, entre altres.

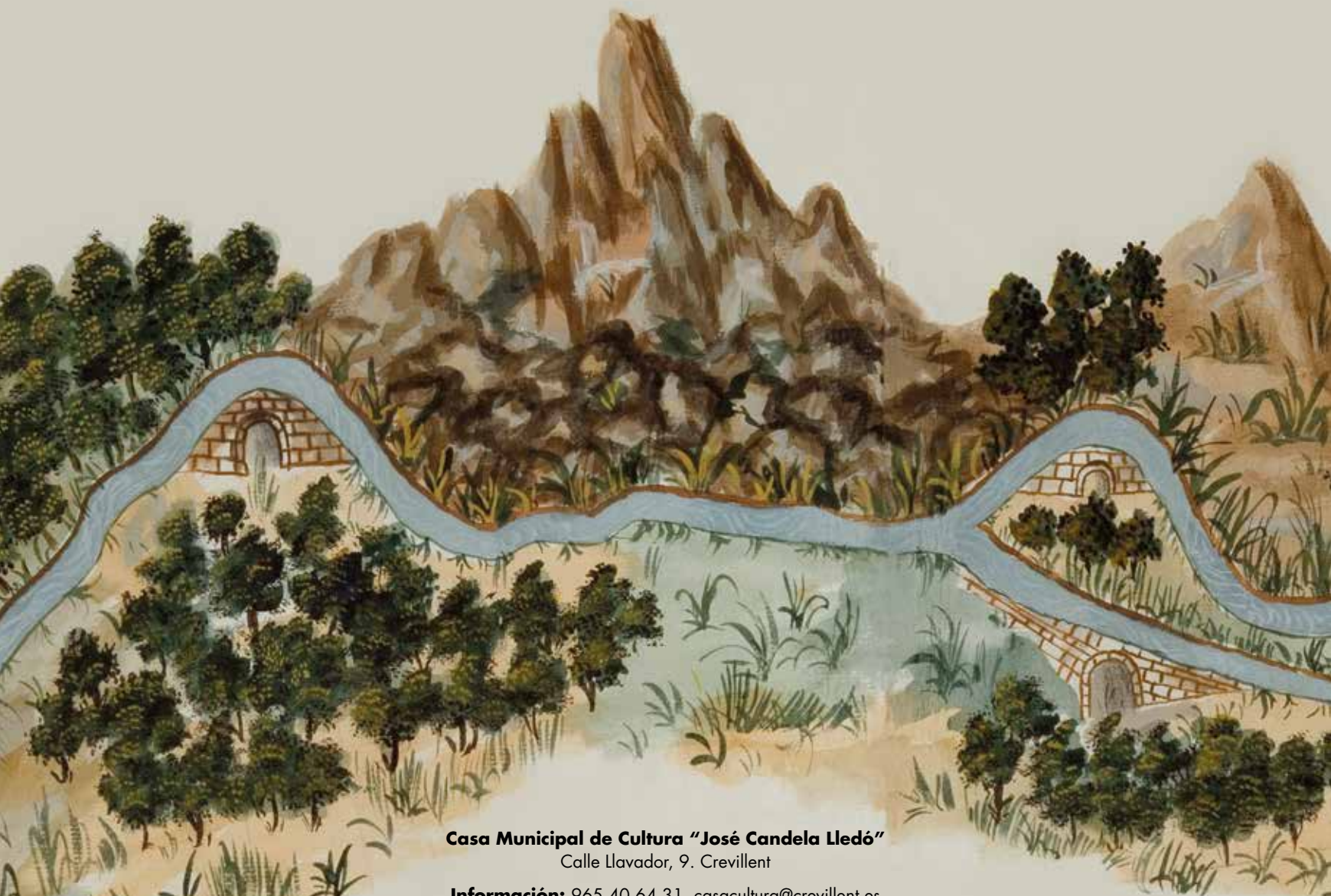
Conservar, preservar i difondre aquest patrimoni és una tasca que, tot i que ha donat ja importants passos, encara necessita d'incessant tasca investigadora i de sensibilització ciutadana en els diferents sectors públics per dur a terme les actuacions necessàries. Conscienciar sobre la perspectiva històrica pot ser el pas inicial per a mesurar les nostres accions en benefici d'un patrimoni sensible a la pèrdua.

En la presente itinerancia, la exposición se traslada a las salas del Museo de Bellas Artes y de la Casa de Cultura de Xàtiva, una localidad que cuenta con un rico patrimonio hidráulico, el cual adquiere representación en las Arcadetes d'Alboi o en la acequia de la Torre d'en Lloris, entre otros.

Conservar, preservar y difundir este patrimonio es una labor que, aunque ha dado ya importantes pasos, todavía necesita de incesante labor investigadora y de sensibilización ciudadana en los diferentes sectores públicos para llevar a cabo las actuaciones necesarias. Concienciar sobre la perspectiva histórica puede ser el paso inicial para medir nuestras acciones en beneficio de un patrimonio sensible a la pérdida.

Casa Municipal de Cultura "José Candela Lledó". Crevillent

02.02.2022 – 03.03.2022

Casa Municipal de Cultura "José Candela Lledó"

Calle Llavador, 9. Crevillent

Información: 965 40 64 31, casacultura@crevillent.es

Horari al públic:

Dimarts a divendres: 9:30 h a 13:00 h i de 17:30 a 21:45 h

Dissabtes, de 10.30 a 13:00 h i de 17.30 a 21.45 h

Horario al público:

Martes a viernes de 9:30 h a 13:00 h y de 17:30 a 21:45 h

Sábados, de 10.30 a 13:00 h y de 17.30 a 21.45 h